

Automatizirani sustav upravljanja staklenikom

Marina Branilović
Jazz Richard Greblo
Leonard Mikša

21. veljača 2025.

Uvod i motivacija

Općenito o staklenicima

- uzgoj biljaka tijekom cijele kalendarske godine
- zaštita od nepovoljnih klimatskih uvjeta
- optimalan prinos i kvaliteta u kontroliranim uvjetima uzgoja
- efikasnije korištenje resursa

Uvod i motivacija

Izazovi

Potreba za stalnim nadzorom

Održavanje optimalnih uvjeta zahtijeva kontinuirano praćenje, te osiguravanje uvjeta (provjetravanje, grijanje...).

Rizik od bolesti i štetnika

Neidealni klimatološki uvjeti pogoduju brzom širenju bolesti i štetnika bez uporabe pesticida.

Potrošnja energije

Neoptimalno upravljanje fizikalnim veličinama ključnim za uzgoj biljaka povećava troškove.

Uvod i motivacija

Idejno rješenje

- automatizacija staklenika pomoću PLC-a

Izazov	Rješenje
Potreba za stalnim nadzorom	Automatska regulacija (intervencije na daljinu)
Rizik od bolesti i štetnika	Smanjena upotreba pesticida
Potrošnja energije	Optimalna potrošnja energije

Korištena oprema:

- Siemens SIMATIC S7-1200
- SIMATIC KTP700 Basic Panel
- Lokalni panel

Uvod i motivacija

Ciljevi ovog rada

- obuhvatiti i primjeniti što više što različitijih pristupa regulaciji

Regulacija temperature:

- matematičko modeliranje fizikalnih procesa i sustava
- klasična PID regulacija

Regulacija vlage:

- realizacija regulacije primjenom *timera* TON i TP
- **primjenjiva isključivo za simulacijske uvjete**

Regulacija svjetlosti:

- primjena binarne logike

Regulacija temperature

Zatvoreni regulacijski krug

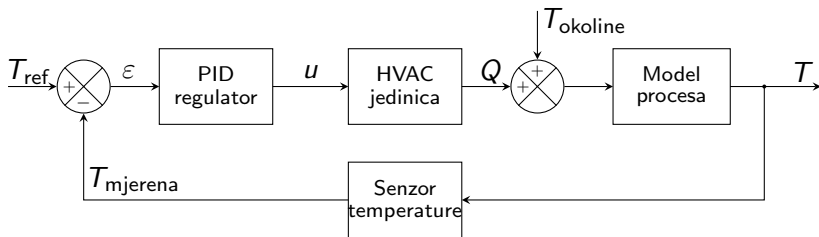

Figure: Blokovska shema temperaturnog regulacijskog sustava u zatvorenom krugu

Regulacija temperature

Model procesa

$$V_{\text{staklenik}} = w \cdot l \cdot h = 10\text{m} \cdot 20\text{m} \cdot 4\text{m} = 800\text{m}^3 \quad (1)$$

$$C = \rho_{\text{zrak}} \cdot V_{\text{zrak}} \cdot c_{\text{zrak}} = 1.225 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \cdot 800\text{m}^3 \cdot 1005 \frac{\text{J}}{\text{kgK}} \approx 1 \frac{\text{MJ}}{\text{K}} \quad (2)$$

$$R \approx 0.2 \frac{^\circ\text{C}}{\text{W}} \quad [1] \quad (3)$$

- teoretske vrijednosti $\rightarrow \tau \approx 19 \text{ h}$, simulacija $\rightarrow \tau = 2 \text{ s}$

$$\frac{dT}{dt} = \frac{Q}{C} - \frac{T - T_{\text{okoline}}}{\tau} \quad (4)$$

$$T_{k+1} = T_k + (K \cdot u_k - T_k) \frac{\Delta t}{\tau}, \quad (5)$$

Regulacija temperature

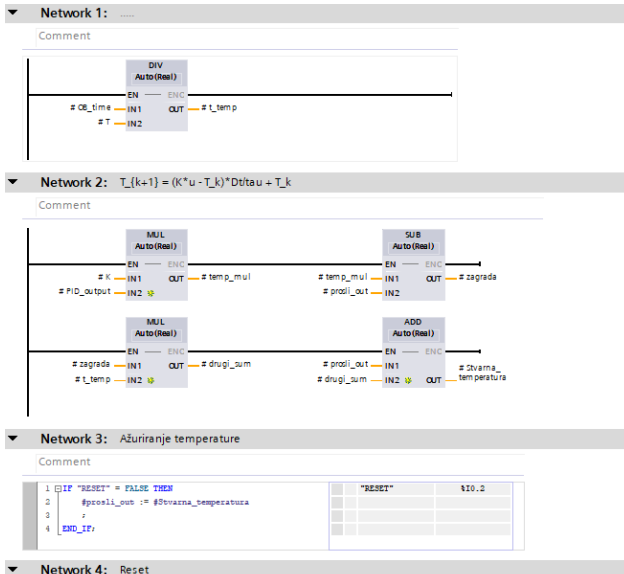
Model procesa - napomene

- aproksimativan teoretski model
  - geometrija krova
  - nedovoljna zabrtvljenost
  - zauzetost prostora
- drastično smanjena vremenska konstanta u simulaciji
- objedinjen s modelom HVAC jedinicom

Regulacija temperature

Model procesa - Ladder logika

Regulacija temperature

Poremećajna veličina

- vanjska temperatura (temperatura okoline)
- aproksimacija sinusnom funkcijom
- realizirana funkcijskim blokom (FB)
- proizvoljna amplituda, perioda i pomak po vertikalnoj osi

Regulacija temperature

Poremećajna veličina - Ladder logika

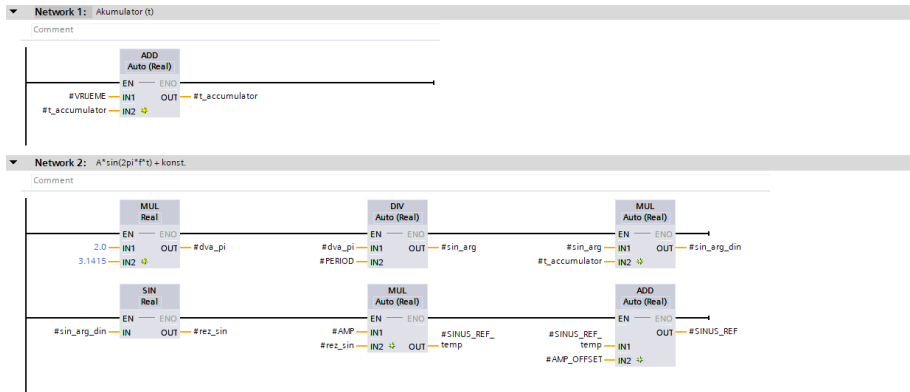

Figure: Funkcijski blok vanjske temperature (poremećajne veličine)

Regulacija temperature

HVAC jedinica i senzor temperature

HVAC jedinica:

- faktori: energetska učinkovitost, potrebna snaga...
- izrazito tromi toplinski proces $\rightarrow$ HVAC je P član
- objedinjena s modelom procesa

Temperaturni senzor:

- ulazno-izlazni odnos definiran linearnim faktorom skaliranja senzora
- izrazito tromi toplinski proces $\rightarrow$ temperaturni senzor je P član
- *kalibriranje* s referentnom vrijednosti - dvije funkcije skaliranja
- **zadavanje referentne temperature preko potencijometra**

Regulacija temperature

PID regulator

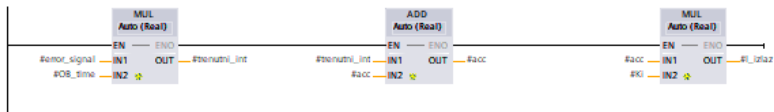
- tromi proces zahtijeva dinamičnije upravljanje
- klasična, paralelna struktura PID regulatora
- implementacija u funkcijskom bloku (FB)
  - P dio - množenje s konstantom
  - I dio - Eulerova metoda
  - D dio - unazadna diferencija

Regulacija temperature

PID regulator - Ladder logika

Network 2: I dio: $acc = (err * t) + acc$

Comment

Network 3: D dio: $(x_k - x_{k-1}) / \Delta t$

Comment

Network 4: Ažuriranje stanja

Comment

```
1 IF *Tag_1* = FALSE THEN
2   #prev_in := #error_signal
3   z
4   RND_1;
5
```

	Tag_1	#10.1

Regulacija temperature

Odzivi procesnih varijabli

Regulacija vlage

Model procesa

- dinamika ovisna o dimenzijama prostorije i svojstvima samog zraka
- korištenje već realiziranog funkcijskog bloka za PT1 član
  - vlažnost zraka izravno povezana s temperaturom
  - poremećajna veličina je vlažnost vanjskog zraka
  - veća temperatura - veća vlaga
  - manja temperatura - manja vlaga
- **zadavanje referentne vrijednosti preko HMI-a**

- umjesto kopiranja, regulacija ostvarena pomoću *timera*
- pojačanje PT1 člana jednako 1
- matematički dokaz opravdanosti u izvješću
- **primjenjivo isključivo za simulacijske uvjete**

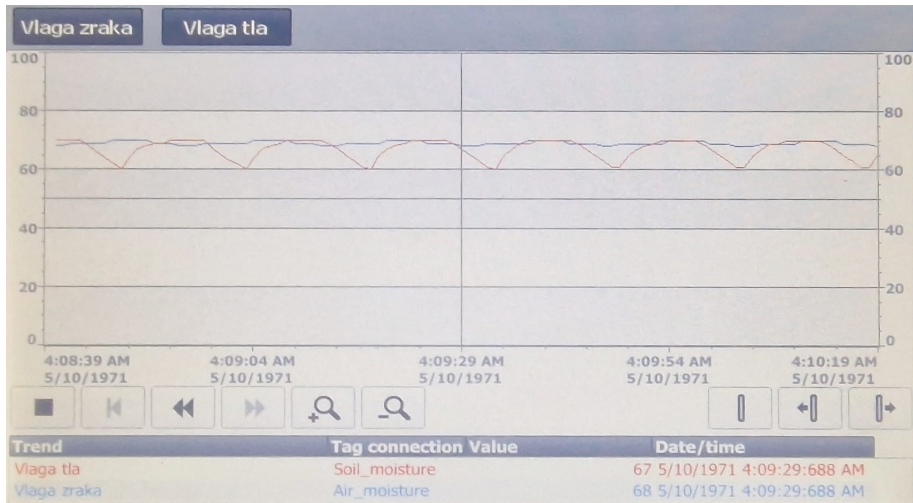
Cilj ovakvog pristupa: primjena *timera* i raznolikosti u **simulaciji** regulacije

Regulacija vlage - hodogram

- postavljanje dozvoljenih granica
- postavljanje referentne vrijednosti
- 5 sekundi nakon ustaljivanja, *setpoint* se postavlja na minimalni dozvoljeni
- nakon idućih 5 sekundi, vraća se uneseni *setpoint*
- smisao: simulirano sušenje zraka uslijed ventilacije, otvora, itd.
- korišteni *timeri*:
  - TON - za ostvarivanje vremenskog kašnjenja
  - TP - za generiranje kratkog impulsa
- PT1 član vlage tla ima manji τ za simuliranje tzv. *mrtvog vremena*
- *Ladder* logika u izvješću na stranicama 14 i 15

Regulacija vlage

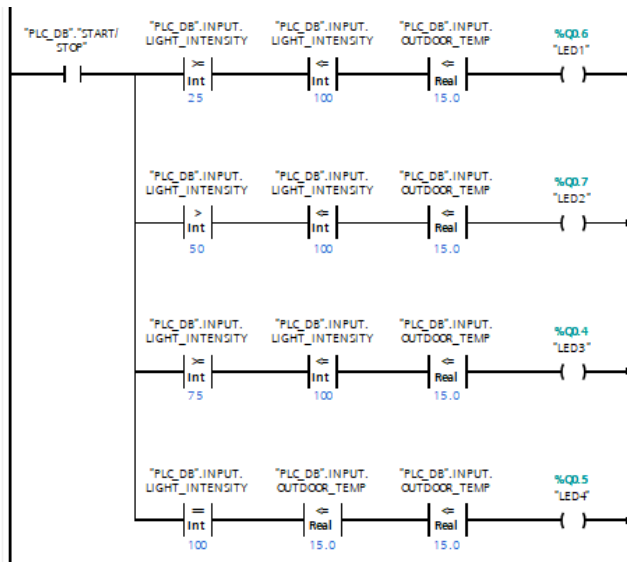
Odzivi procesnih varijabli

- vizualizacija i na HMI-u i na lokalnom panelu pomoću 4 zelene LED
- zadavanje referentne vrijednosti preko HMI-a
  - 0% - 25%: sve LED su isključene
  - 25% - 49%: uključena je jedna LED
  - 50% - 74%: uključene su dvije LED
  - 75% - 99%: uključene su 3 LED
  - 100%: uključene su sve 4 LED
- uključivanje svjetla onemogućeno je tijekom dana → usporedba s vrijednošću funkcije vanjske temperature

Regulacija svjetlosti

Ladder logika

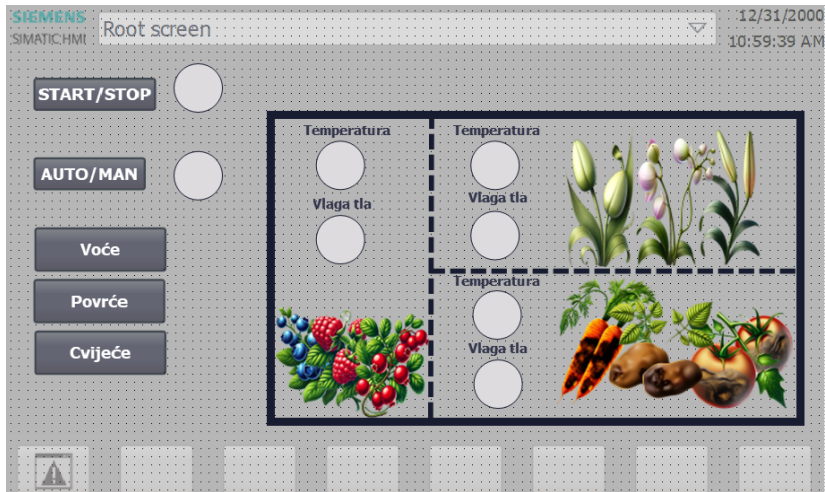

Odzivi procesnih varijabli

Korisničko sučelje (HMI)

- tri uzgojne zone - voće, povrće i cvijeće
- generirane sličice za vizualizaciju dozrijevanja pomoću AI alata

Korisničko sučelje (HMI)

Animacija procesa dozrijevanja

- pokretanje uključivanjem sklopke na lokalnom panelu
- tijekom idućih 10 sekundi:
  - klimatološki uvjeti su zadovoljeni - urod je sazrio
  - klimatološki uvjeti nisu zadovoljeni - urod je istrunuo
- mogućnost ponovnog pokretanja preko lokalnog panela ili izravno s HMI-a
- prikaz alarmnih stanja za svaku od procesnih varijabli
- *Ladder* logika i detaljniji opis u izvješću (str. 20-23)

Korisničko sučelje (HMI)

Animacija stanja voća

Hvala na pažnji!

P. A. Fowler, et. al.

"Comparison of Energy Needed to Heat Greenhouses and Insulated Frame Buildings Used in Aquaculture"

University of Florida, 2021.